

Olsztyn, dnia 1 lutego 2010 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

P/09/158
LOL-410-37-06/2009

**Pan
Maciej Rygielski
Starosta Iławski**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Iławie („Starostwie”) kontrolę, którą objęto udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych oraz nadzór nad ustalaniem opłat eksploatacyjnych z tego tytułu w latach 2007-2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 12 stycznia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia udzielanie przez Pana Starostę koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych oraz sprawowanie nadzoru nad działalnością wydobywczą w okresie objętym kontrolą. Podstawą pozytywnej oceny były wszechstronne i wnikliwe działania Pana Starosty poprzedzające wydanie koncesji.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- 1) niewydania, do dnia rozpoczęcia kontroli, decyzji na podstawie art. 84 ust. 10 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze², dotyczącej naliczenia opłat

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

eksploatacyjnej przedsiębiorcy wydobywającemu kopalinę, który nie wypełnił obowiązku przekazania informacji o wielkości wydobywania,

- 2) niewzwania przedsiębiorcy do podjęcia działalności wydobywczej kopalni ze złoża, posiadającemu koncesję wydaną w 2008 r., do czego zobowiązywał art. 27a ustawy Pgg,
- 3) nieokreślenia w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa komórki odpowiedzialnej za realizację zadań związanych z udzielaniem koncesji na wydobywanie kopalni pospolitych,
- 4) niezatrudnienia geologa powiatowego.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Pana Starosty poprzedzające wydanie decyzji koncesyjnych. W okresie objętym kontrolą zostały wydane cztery koncesje na wydobywanie kopalni pospolitych. Przed wydaniem koncesji, w każdym przypadku dokonano uzgodnień z wójtami gmin, na terenie których znajdowały się tereny górnicze, a także zasięgnięto opinii nadzoru górniczego i geologicznego oraz marszałka województwa warmińsko-mazurskiego. Wydane decyzje, zgodnie z wymogami ustawy Pgg, określały m.in. rodzaj i sposób prowadzenia działalności objętej koncesją, przestrzeń, na której miała być prowadzona działalność wraz z wyznaczeniem obszaru i terenu górniczego, wymagania co do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, jak również datę rozpoczęcia działalności wydobywczej.

2. Pozytywnie należy ocenić nadzór sprawowany przez Pana Starostę nad działalnością przedsiębiorców posiadających koncesje, polegający na przeprowadzaniu oględzin miejsc eksploatacji, wzywaniu przedsiębiorców do zaniechania naruszenia warunków koncesji oraz analizowaniu informacji otrzymywanych od przedsiębiorców, pod względem zgodności zawartych w nich danych z kopiami wpłat z tytułu opłaty eksploatacyjnej.

W wyniku tych działań stwierdzono ogółem 17 przypadków niedostarczenia przez przedsiębiorców kwartalnych informacji o ilości wydobytej kopaliny oraz potwierdzeń dokonania wpłat z tytułu opłaty eksploatacyjnej, bądź przekazania ich z opóźnieniem oraz zwłoki wymaganych płatności. Działania Pana Starosty w tych przypadkach polegały na pisemnym wzywaniu ich do wypełniania obowiązków wynikających z uzyskanych koncesji. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia niewywiązanie się, do dnia rozpoczęcia kontroli NIK, przez Pana Starostę z obowiązku wynikającego z art. 84 ust. 10 ustawy Pgg, tj. nienaliczenia opłaty eksploatacyjnej przedsiębiorcy, który nie złożył wymaganej informacji o wielkości wydobywania i nie uiścił należności z tego tytułu. Pomimo, że już w 2008 r.

przeprowadzono, wspólnie z przedstawicielem Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie, kontrolę u tego przedsiębiorcy i ustalono, że prowadził on faktycznie działalność wydobywczą, to decyzję taką (na kwotę 17.304,88 zł) wydano dopiero w dniu 23 grudnia 2009 r., a więc po upływie roku od przeprowadzenia tej kontroli.

3. Ustalono, że Pan Starosta nie wezwał także jednego z przedsiębiorców do podjęcia działalności wydobywczej kopalin pospolitych, na eksploatację których uzyskał on koncesję w 2008 r. W świetle bowiem art. 27a ust. 2 ustawy Pgg, w przypadku braku reakcji przedsiębiorcy na wezwanie, o którym mowa w art. 27a ust. 1 powołanej ustawy, Pan Starosta zobowiązany był do podjęcia decyzji o ograniczeniu zakresu koncesji bez odszkodowania lub o jej cofnięciu.

4. Organem administracji geologicznej, w myśl postanowień art. 101 pkt 3 ustawy Pgg, jest starosta działający przy pomocy geologa powiatowego. Geolog nie został zatrudniony w Starostwie, a z uzyskanych wyjaśnień Pana Starosty wynika, że przyczyną tego były ograniczone możliwości finansowe w zakresie zwiększenia zatrudnienia w Starostwie oraz brak specjalistów w tym zakresie na rynku lokalnym. Zagadnieniami z zakresu udzielania koncesji na wydobywanie kopalin oraz nadzoru nad wnoszeniem opłat eksploatacyjnych zajmował się jeden pracownik Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Starostwa, który nie posiadał jednak formalnego wykształcenia geologicznego.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Niezwłoczne wydawanie decyzji administracyjnych w przypadku stwierdzenia naruszenia warunków koncesji, zwłaszcza w sytuacjach kwalifikujących się do nałożenia podwyższonej opłaty eksploatacyjnej lub ograniczenia, bądź cofnięcia koncesji.
- 2) Określenie w regulaminie organizacyjnym Starostwa zadań organu administracji geologicznej, stosownie do wymagań ustalonych w ustawie Pgg.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Starosty w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem